

Memòria històrica

Dipositen al cementiri de Miravet un centenar de restes òssies de soldats

Es van recuperar a la fossa les Pernafeites el 2017 i pertanyen a soldats joves que no han pogut ser identificats

La consellera de Justícia, Lourdes Ciuuró; el delegat del Govern a l'Ebre, Albert Salvadó, i l'alcalde de Miravet, Toni Llambrich, ahir. FOTO: J. REVILLAS

MARINA PALLÀS CATURLA
MIRAVET

El Departament de Justícia de la Generalitat va dipositar ahir al cementiri de Miravet les restes òssies d'un centenar de combatents de la batalla de l'Ebre no identificats.

Les exhumes van dipositar-se en caixes ahir al matí en un habitat del cementiri. La consellera de Justícia, Lourdes Ciuuró, i l'alcalde de Miravet, Toni Llambrich, van signar l'acta d'entrega de les restes i va lliurar-se a l'Ajuntament la memòria interdisciplinària d'actuació.

Les despulls es van recuperar el 2017 a la fossa les Pernafeites de Miravet, un punt hospitalari dels republicans a la Batalla de l'Ebre.

Com va valorar la consellera de Justícia, tot i que les anàlisis d'ADN i antropològiques no han permès identificar les restes, es tracta d'individus joves, d'entre

20 i 35 anys, als quals calia homenatjar. «Ho fem pensant que podríem ser familiars de qualsevol de nosaltres», va declarar. «El d'avui és un d'aquells actes que ens colpeix. Per la seva simbologia: la de l'Ebre va ser la principal batalla de la Guerra Civil i va suposar l'inici de la derrota final de l'exèrcit republicà. I perquè és una nova prova empírica de la barbàrie que suposa qualsevol guerra i, en aquest cas concret, la tràgica batalla de l'Ebre: més de 100.000 baixes entre ferits, morts i desapareguts».

A més a més, a l'exterior del cementiri de Miravet també s'ha instal·lat una placa de la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica, que explica la recuperació dels cossos a la fossa de Pernafeites el 2017.

Els treballs van permetre exhumar 99 persones i recuperar les restes d'una altra. Les condicions en les quals es trobaven els cadàvers, sense roba ni calçat,

amb amputacions i envoltades de material de cures i hospitalari, han permès constatar que el recinte era un punt hospitalari republicà.

La consellera, així mateix va reafirmar-se en el seu compromís de presentar un projecte de llei integral en matèria de memòria democràtica que agrupi en un únic

A la fossa de Santa Magdalena de Móra d'Ebre s'han recuperat fins a 177 cossos

text les previsions de les normes vigents «perquè reforçant la nostra memòria, ens reforcem davant els totalitarismes».

Ciuuró va finalitzar l'acte d'ahir al cementiri de Miravet amb un «sentit record cap a totes les vides, somnis i esperances dels milers de persones que la guerra va

estroncar i especialment les dels més de 300 cossos recuperats darrerament a Móra i Miravet».

Fossa de Santa Magdalena

D'altra banda, continuen els treballs a la fossa oberta de Santa Magdalena de Móra d'Ebre, on s'ha rescatat un total de 177 cossos. És una de les fosses més importants del país. Els arqueòlegs, que van arrencar els treballs fa vuit mesos, hi estaran treballant durant un parell de setmanes més.

La consellera Ciuuró ahir també va portar a terme una visita a aquesta fossa, davant del que va ser un hospital de campanya, a la serra de Cavalls.

«Esperem identificar algunes de les víctimes. S'han recuperat també alguns objectes personals que també ens agradaria retornar a les famílies. Ara tenim un repte en aquest espai, perquè té una rellevància històrica important», va expressar la consellera. «Cada

L'apunt

La retirada del monument de Tortosa es podrà avançar uns dies

La consellera Ciuuró va explicar ahir a Miravet que en relació a la retirada del monument de la batalla de l'Ebre de Tortosa, s'està treballant sobre el calendari previst. Fins i tot la consellera va apuntar que si els informes tècnics segueixen sent favorables com fins ara, potser se n'avançarà l'execució, que s'havia anunciat per al 18 de juliol, dia que es compleixen 85 anys del cop d'estat franquista. La consellera va declarar que el millor símbol de record ha de ser «el mateix riu que dona nom a la batalla i les muntanyes que han vist la barbàrie». «Per tant quin millor monument que el natural per davant de qualsevol edificació feixista i sufragada per mitjans feixistes».

cos que recuperem enforteix la nostra memòria històrica, ens immunitza davant el feixisme i és una nova oportunitat de fer justícia a les víctimes i a les seves famílies, que encara que sigui 80 anys més tard, volen poder tancar el dol, després d'anys de dolor, per l'absència i sense un cos a on plorar».

La fossa del Mas de Santa Magdalena és la 34a actuació del Pla de fosses, el programa que des de 2017 planifica i calendaritza l'obertura de fosses i els treballs per identificar-ne les víctimes. El Pla ha facilitat la recuperació de les restes mortals de 393 persones. Nou d'aquestes persones han estat identificades amb el Programa d'identificació genètica, que és el sistema que disposa d'una base de dades amb els perfils genètics dels familiars de les víctimes i els perfils genètics de les restes localitzades a les fosses. Les dades s'encreuen per veure si hi ha una coincidència genètica.